

**UCHWAŁA NR XV/111/12
RADY GMINY GODÓW**

z dnia 30 stycznia 2012 r.

**w sprawie przyjęcia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie w Gminie Godów**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

**Rada Gminy Godów
uchwała:**

- § 1. Przyjąć "Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Godów" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Godów.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Antoni Tomas

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Godów

Rozdział 1.

Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)
- 2) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2009 r. nr 175 poz. 1362 z późn. zm.)
- 5) Uchwała nr XXVI/219/05 Rady Gminy Godów z dnia 30 listopada 2005 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Rozdział 2.

Cel główny

Celem głównym programu jest zapobieganie występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz podejmowanie konkretnych działań mających na celu udzielenie pomocy oraz ochronę ofiar przemocy poprzez:

- 1) poprawę skuteczności wyspecjalizowanych instytucji i organizacji podejmujących działania związane z przemocą w rodzinie oraz sprzyjanie i tworzenie warunków do współpracy pomiędzy tymi podmiotami,
- 2) zwiększenie dostępności do informacji na temat możliwości uzyskania pomocy, a także wsparcie ofiar przemocy w przewyciężaniu sytuacji kryzysowych oraz w przerwaniu cyklu przemocy i zapobieganie jej kolejnym aktom,
- 3) podnoszenie świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
- 4) wspieranie działalności zespołu interdyscyplinarnego oraz zapewnienie jego sprawnego funkcjonowania,
- 5) podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji działających na rzecz osób dotkniętych przemocą w zakresie rozpoznawania przemocy oraz właściwego stosowania metod zaradczych i pomocowych,
- 6) zwiększenie dostępności do ośrodków wsparcia oraz terapii dla ofiar przemocy w rodzinie, a także specjalnych terapii dla sprawców.

Rozdział 3. Charakterystyka Gminy Godów

Gmina Godów o powierzchni 38 km² położona jest w południowo-zachodniej części Województwa Śląskiego, w pasie przygranicznym z Republiką Czeską. W skład gminy wchodzi siedem sołectw: Godów, Gołkowice, Krostoszowice, Łaziska, Podbucze, Skrbeńsko i Skrzyszów.

Gminę Godów zamieszkuje 13 089 osób (stan na 24.10.2011 r.), w tym dzieci w wieku od 7 do 15 lat 1176 i młodzieży od 16 do 18 roku życia 465 osób. Na terenie Gminy Godów znajdują się 2 szkoły podstawowe w Godowie i Krostoszowicach, 2 zespoły szkół: w Gołkowicach i Skrzyszowie, 2 zespoły szkolno-przedszkolne w Łaziskach i w Skrbeńsku, 3 przedszkola: w Godowie, Gołkowicach i Skrzyszowie, 6 klubów sportowych, Gminne Centrum Kultury Sportu i Turystyki z siedzibą w Godowie, Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza w Krostoszowicach wraz z filią, a także Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w Godowie.

Zadania związane z polityką społeczną wykonywane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie. Dodatkowo celem realizacji zadań profilaktycznych oraz podejmowania działań interwencyjnych w zakresie przewidzianym do realizacji w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, powołane zostały Zespół interdyscyplinarny oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział 4. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Godów.

Dysfunkcja przemocy w rodzinie jest obok dysfunkcji ubóstwa i bezrobocia jednym z głównych źródeł patologii w środowisku rodziny. Przemoc w rodzinie jest naruszeniem godności i prawa do zdrowia, które stanowią istotę praw człowieka. Definicja przemocy w rodzinie zawarta w treści ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa to zjawisko jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność – w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

O przemocy w rodzinie, czy też przemocy domowej mówi się w sytuacji zamierzonego i wykorzystującego przewagę siły działania skierowanego przeciw członkom rodziny. Można więc mówić o przemocy rodziców wobec dzieci, przemocy wobec partnera w związku, przemocy wobec osób starszych.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy w rodzinie:

1) ze względu na przebieg:

- a) przemoc chłodna – gdzie sprawca przykłada dużą wagę na brak świadków i widocznych śladów, co powoduje utrudnioną interwencje np. funkcjonariuszy policji czy pracowników socjalnych. Stosowanie przemocy chłodnej najczęściej występuje w środowiskach o wysokim statusie społecznym;
- b) przemoc gorąca – ma bardzo gwałtowny przebieg związany z niekontrolowaną agresją i brutalnością ze strony sprawcy. Ten rodzaj przemocy charakterystyczny jest dla środowisk o niższym statusie społecznym. Interwencje policji są tu bardzo częste;

2) ze względu na strategię działania sprawcy:

- a) fizyczna – sprawca używa siły w celu zdominowania ofiary, powodując uszczerbek na jej zdrowiu;

- b) psychiczna – sprawca podejmuje działania takie jak zastraszanie, prześladowanie i szantaż emocjonalny, w celu obniżenia u ofiary poczucia własnej wartości oraz wywołania stanów lękowych i depresyjnych;
- c) seksualna – obejmująca różne działania w tym wymuszenie przez sprawcę stosunku płciowego w ramach związku;
- d) ekonomiczną – polegająca na wykorzystywaniu zależności finansowej pomiędzy sprawcą a ofiarą poprzez niezaspokajanie potrzeb ofiary i rodziny oraz ograniczanie dostępu do wspólnych dóbr materialnych.

Jak wynika z informacji zebranych przez funkcjonariuszy policji z Komisariatu Policji w Gorzycach w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 30 listopada 2011 r. na terenie Gminy Godów odnotowano 44 interwencje policji związane z przemocą domową. We wszystkich przypadkach sporządzona została „Niebieska Karta”, a rodziny dotknięte przemocą objęte zostały stosowną opieką w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Główną przyczyną stosowania przemocy w rodzinie, zidentyfikowaną przez funkcjonariuszy policji na terenie Gminy Godów, jest nadużywanie przez sprawców przemocy napojów alkoholowych. W większości przypadków jako sprawcy przemocy wskazani byli mężczyźni.

Współczynnik założonych w latach 2010 - 2011 „Niebieskich Kart” w poszczególnych sołectwach Gminy Godów do liczby mieszkańców (stan na wrzesień 2011 r.):			
Sołectwo	Liczba „Niebieskich Kart”	Liczba mieszkańców	Współczynnik w %
Godów	9	1911	0,47
Gołkowice	11	3683	0,29
Skrzyszów	8	3641	0,21
Skrbeńsko	3	933	0,32
Podbucze	3	195	1,53
Krostoszowice	4	1023	0,39
Łaziska	6	1716	0,34

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że najwięcej interwencji funkcjonariuszy policji odnotowano w sołectwie Gołkowice. Jednak biorąc pod uwagę stosunek ilości założonych „Niebieskich Kart” do liczby mieszkańców poszczególnych sołectw największy współczynnik stosowania przemocy domowej występuje w sołectwie Podbucze.

W okresie od 2010 r. do grudnia 2011 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Godowie prowadziła 13 spraw związanych z uzależnieniem od alkoholu, w których osoby nadużywające napojów alkoholowych były jednocześnie sprawcami przemocy domowej. W większości tych przypadków działania podejmowane były na wniosek Komendanta Komisariatu Policji w Gorzycach po wcześniejszym przeprowadzeniu przez funkcjonariuszy policji interwencji domowych.

W odniesieniu do placówek oświatowych na terenie Gminy Godów zjawisko przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem stosowania przemocy wobec dzieci przyjmuje znacznie mniejsze rozmiary. W szkołach podstawowych i gimnazjach Gminy Godów w latach 2010 – 2011 odnotowano w sumie trzy przypadki przemocy domowej dotyczącej dzieci. Sprawy te zgłaszane są najczęściej przez uczniów do pedagoga szkolnego. Jak wynika z informacji przedstawionych przez dyrektorów szkół, w przypadku zidentyfikowania zjawiska przemocy wobec uczniów działania interwencyjne podejmowane są przy ścisłej współpracy pedagogów danej placówki oświatowej z funkcjonariuszami policji i kuratorami zawodowymi lub społecznymi.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godowie, dotyczących występowania dysfunkcji społecznej jaką jest przemoc w rodzinie, wynika, że problem ten jest stosunkowo rzadko ujawniany i pozostaje nadal elementem tabu społecznego.

W latach 2010 – 2011 pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzili 19 spraw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie, której najczęstszą przyczyną było występowanie problemu uzależnienia sprawcy przemocy od alkoholu, bądź niepoczytalność umysłowa.

Statystyki ujawniają, że ofiarami przemocy na terenie gminy pozostają w większości kobiety słabo wykształcone i niepracujące, jednak problem ten nie omija osób o wyższym statusie społecznym i materialnym.

Rozdział 5. Zadania oraz analiza istniejących zasobów.

1. Zadaniem podstawowym jest zapewnienie opieki nad rodziną i dzieckiem zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

2. Działania w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, a także ochrony ofiar przemocy i oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie realizuje się w szczególności przy współpracy z:

- 1) wyspecjalizowanymi instytucjami państwowymi i samorządowymi działającymi w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą,
- 2) organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi,
- 3) osobami fizycznymi uprawnionymi lub zobowiązanymi do inicjowania i realizowania zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej następstw.

3. Zadania prewencyjne obejmują:

- 1) zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom, a także udzielanie niezbędnej pomocy i indywidualnego wsparcia rodzinom zagrożonym zjawiskiem przemocy domowej w celu poprawy ich funkcjonowania,
- 2) podnoszenie świadomości oraz szerzenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie wśród dzieci i młodzieży poprzez współpracę z placówkami oświatowymi, w szczególności z pedagogami szkolnymi,
- 3) zwiększenie dostępności szkoleń dla osób zajmujących się bezpośrednio zjawiskiem przemocy w rodzinie, tj. pracowników socjalnych, pedagogów, funkcjonariuszy policji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych,
- 4) udostępnianie mieszkańcom gminy materiałów edukacyjnych i informacyjnych o instytucjach udzielających bezpośredniej pomocy oraz prowadzących terapie osób dotkniętych przemocą i osób stosujących przemoc domową,
- 5) poradnictwo i ciągłą pracę socjalną z osobami i rodzinami, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

4. Zadania interwencyjne związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, rozumiane jako zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin w celu zapobiegania pogłębieniu się zjawiska przemocy oraz zaprzestania jej stosowania, realizowane są poprzez ścisłą współpracę z:

- a) funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Gorzycach,
- b) kuratorami sądowymi,

- c) Sądem Rejonowym w Wodzisławiu Śl.,
- d) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śl.,
- e) organizacjami pozarządowymi.

5. Podmiotami zajmującymi się realizacją zadań i celów niniejszego programu na terenie Gminy Godów są w szczególności:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie,
- 2) Zespół interdyscyplinarny w Godowie,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Godowie,
- 4) Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza w Krostoszowicach oraz filia w Łaziskach

6. Instytucjami wspomagającymi działania profilaktyczne i informacyjne są placówki oświatowe oraz placówki służby zdrowia działające na terenie Gminy Godów, a także gminne jednostki kultury.

Rozdział 6. Ocena realizacji programu

Wójt Gminy Godów, po zebraniu informacji z rocznych sprawozdań z działalności przedstawianych na podstawie odrębnych przepisów przez podmioty, o których mowa w ust. 5, zobowiązany jest przedkładać Radzie Gminy Godów sprawozdanie roczne z realizacji niniejszego programu w terminie do dnia 31 marca każdego roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.